

מסורת הש"ס

(6) (נטלם רש"י).

הגרות הב"ה

(6) נ"ב ודקא אפריהו וזמנייהו:

גילוי הש"ס

רש"י ר"ה אי דאמרי כו יום שני הוה וקשה לי ה"א כה"ל לא בעי שלמי דמי שפירי היה נחמת חייב וכו' ככלל מה דמשני אלא דאמרי אקדומי ומי"ש רש"י ד"ה דמקדמי דכל שקדס שגאלת את שניה להעד נעשה מעשה פני וכו' וכו' לרש"י לפרש דמאמרי אפריהו שפירי נעשה המעשה וע"ע:

מרובה פרק שביעי בבא קמא

עד.

עין משפטי נר מצווה

צ"ח א מ"י פ"ט מה"ל עמוד הלכה ב:

דפרכינן לעיל בתר דמפקי ליה לחירות דמי עין בעי לשלומי ליה ויכולין לומר לעומדו בלא כדאמר ב"ה היו דונקין (מסדרין מה). דיכולין לומר לאוסרה על צבלה בלא וי"ל דלמאי דמוקי לה השפא במיפק והומה מקיפין דליירי כשעמד כבר בדין ומתמחה כבר נתפרקס הדנר שאלא העבד לחירות והרז בעלמו מודה דקמני שהרז אומר כן שעמד בדין וכל עיקר שגליו לדין עכשיו לפי שהעבד מוכר דמי עינו וממין את הרז לדין ורבו מודה לו דמי שניו לך כי אתו סהדי לא אתו אלא לגרע כמו של עבד שאס יבאו עדים על דמי עינו לא יהיה ממש בדבריהם ויודעים הם שיבאו עדים אצל מעיקרא לא הוה ידעינן דמיירי כשעמד בדין אפי' הרז מודה כמה פעמים לדין העבד לעדים דמודה בקנס פטור משום הכי פריך שפיר בתר דמפקי ליה לחירות כו' וז"ל למה דתק אב"י לאוקמי לסיפא במיפק והומה כיון דנעמד בדין מוקמינן לה יאמר שהעבד מוכר דמי עינו והרז מודה לו דמי שניו והביא עבד עדים והפיל את שניו וסימא את עינו וכלו עדים והימוס וי"ל דודאי ה"ה כן שזה אס מיפק הוה ע"י ודלמא הרז כמו על פי עדים אלא אורחא דמילתא נקט שאין רגילות הרז להודות כלל אלא כשיש עדים בדנר:

מדיספא במיפק והומה רישא נמי במיפק והומה דקתני סיפא מעידנו את איש פלוני שהפיל את שן עברו וסימא את עינו שהרי העבד אומר כן ונמצאו זוממין משלמין דמי עין לרב היכי דמי אי דלא קא מודו להו בתראי בחבלא כלל דמי כוליה עבד לרב בעי שלומי ליה אלא פשיטא דקא מודו כוליהו בחבלא ודקא (6) אפכינן ואומיניהו והיכי דמי אי דקא מאחרי אחורי הני בתראי "אכתי דמי עבד לרב בעי שלומי דכי מחייבי ליה לגברא אכתי גברא לאו בר חיובא הוא אלא דקא מקדמי קדומי הני בתראי ואי דלא עמד בדין אכתי דמי כוליה עבד לרב בעי שלומי ליה דאכתי גברא לא מחייבי אלא דעמד בדין א"ל רב אחא בריה דרב איקא לרב אישי דוקיא דרבא מהיכא אילימא מרישא רישא מי קא מתכחשי מציעאי כיון דאי לא מתומי סהדותא כוותיהו קא קיימא דדינא כוותיהו פסקינן ריש בכלל מאתים מנה הלכך קמאי הוא דקא מתכחשי מציעאי לא מתכחשי מידי אמר ליה רבא סבר מדרישא בשלש כיתות סיפא נמי בשלש ודייק מסיפא כגון דאתו בי תרי ואמרי הפיל את שינו וסימא עינו ופסקיניה לדינא אפומייהו ואתו בי תרי אחריני ואמרי סימא את עינו והפיל את שינו דקא מבחשי להו להני קמאי ונמצאו זוממין קמאי משלמין דמי עין לרב ואי סלקא דעתך הכחשה לאו תחילת הומה היא אמאי משלמי הא אמתכשהו להו מעיקרא אלא שמע מינה הכחשה תחילת הומה היא אב"י אמר לך בשלמא רישא לא סגי דלא שלש כיתות שהרי קתני הרב אומר כן אלא סיפא למה לי שלש כיתות שהרי העבד אומר כן עבד כל דהו מימר אמר דניחא ליה דניפוק לחירות מתקוף לה ר' זירא אימא סימא את עינו ניפוק

בשתי כיתות. להכי תלי רישא נסיפא דרישא לא ניחא לן לאוקמה בשתי כיתות אלא בג' משום דקתני שהרי הרז אומר כן ואי דלא אחאי כח אחריני מקמי דידעו ואמרו איפכא לא הוה ניחא ליה כהני דמפקי ליה לעבד לחירות בשתי כיתות וע"כ במיפק והומה מוקמת ליה הלכך רישא נמי אוקי במיפק והומה: **ספרי העבד אומר כן.** דניחא ליה דמפקי ליה לחירות והכי ליה דמי עין: **בפראי.** אומן שזוממין: **אילימא דלא קמודו.** הנך כוליה עבד. בעי קמאי לשלומי: **דקאמרי עמנו הייטס וכו' לא מידי: ואפכינשו.** ואהני ליה לרב לפוטרו ומי עין שן מרובין מדמי שן ומי עבד נפיק לחירות: **ואומיניהו.** והכא ליכא למימר כדאמר רבא ברשא דלמאי כח אחרימי מקמי דידעו ואמרי איפכא סימא את עינו והפיל את שניו דאי אחאי כח אחרימי ברשא והרז אמרי הני הפיל את שניו וסימא ליה עין כיון דלא אפומייהו פסקינן דינא אלא כדאשויס שמוקיסי את הרז לדמי שן שישנו ככלל דמי עין של אחריניס אפילו נמלאו זוממין אלו האחרונים לא הו מחייבי דלן עדים זוממים מתחייבים עד שיגמר הדין על פיהם הלכך הן סיפא מוכחא לפוס ריהטא בשתי כיתות ומיפק והומה: **ויפי דמי.** בין רישא ובין סיפא כיון דהשתא מוקמת לה במיפק והומה ובשתי כיתות עדים היכי דמי: **אי דמאמרי אחורי הני בפראי.** כגון דמאמרי קמאי יוס ראשון הוה מעשה ואתו בתראי ואמרי "יוס שני הוה מעשה ואיפכא הוה: **אכתי כוליה עבד בעי לשלומי לרב.** דכי מחייבי ליה מיס ראשון להוליא עבדו לחירות אכתי לא הוה בר חיובא דלא כיוס שני הוה מעשה ואכתי כוליה עבד בעי לשלומי לרב דכי אתו לאסיהדי לחיוביה לרב אכתי לאו בר חיובא הוה: **דמקדמי אקדומי הני בפראי.** שהם מודים דקודם שגאלת את ראשונה להעיד נעשה מעשה: **ואי דלא.** העמידו העבד לרבו בדין קודם שגאלת את ראשונה להעיד אכתי כולי דמי עבד בעי שלומי דהא כוליה בעי אפסודיה מיניה דלמאי גברא לא מחייבי דאי ומודה ומפטור דמודה בקנס פטור וחירות דשן ועין קנסא הוה:

הוה בעי הוה אחי לנ"ד ומודה ומפטור דאפי' לשמואל דלמך לקמן (דף ע"ה). מודה בקנס ואח"כ בלא עדים חייב הכא כיון דלא עמד בדין לא חשבינן לגברא בר חיובא לענין קנס כדפרישית בסוף המנחה (על ג. וס: ד"ה זכא) כשמעמין דהחלט השור: **ונמצאו זוממין קמאי.** בן הן סיפא הולך לומר שהעדים שהוכרו צבריימא שהחמו הם היו ראשונים משום דלדין לומר דפסקינן לדינא אפומייהו דלן העדים זוממים משלמים עד שיגמר הדין על פיהם ואס לא שבאו תחילה לא ה"מ למפקס דינא אפומייהו אכל ברשא אע"פ שבאו לסוף פסקינן דינא אפומייהו: **עבד ב"ה דהו מימר הוה**

הוה בעי הוה אחי לנ"ד ומודה ומפטור דאפי' לשמואל דלמך לקמן (דף ע"ה). מודה בקנס ואח"כ בלא עדים חייב הכא כיון דלא עמד בדין לא חשבינן לגברא בר חיובא לענין קנס כדפרישית בסוף המנחה (על ג. וס: ד"ה זכא) כשמעמין דהחלט השור: **ונמצאו זוממין קמאי.** בן הן סיפא הולך לומר שהעדים שהוכרו צבריימא שהחמו הם היו ראשונים משום דלדין לומר דפסקינן לדינא אפומייהו דלן העדים זוממים משלמים עד שיגמר הדין על פיהם ואס לא שבאו תחילה לא ה"מ למפקס דינא אפומייהו אכל ברשא אע"פ שבאו לסוף פסקינן דינא אפומייהו: **עבד ב"ה דהו מימר הוה**